

ПОВНОВАЖЕННЯ СУДУ ВІДПОВІДНО ДО ПРОЕКТУ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Ю. СЕРЕБРЯКОВА
*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри господарського права
Донецького національного університету
імені Василя Стуса*

Прийняття нового Господарського процесуального кодексу України (далі — ГПК України) є довгоочікуваною подією у правовому житті суспільства, що обумовлено роллю і місцем господарських судів у забезпеченні стабільності правового господарського порядку. Ефективність застосування цього Кодексу значною мірою залежатиме від уточнення та конкретизації у ньому повноважень господарських судів, що представлено в проекті в значній кількості статей.

На необхідність таких уточнень вказує перш за все неоднозначна судово-практика, зокрема стосовно обрання позивачем неналежного способу захисту прав, дії суду у випадку неможливості відновлення порушеного права позивача при обранні останнім певного способу захисту прав, подання позивачем заяв про уточнення позовних вимог тощо.

Безспірним є те, що реальність відновлення порушеного права залежить передусім від обраного способу захисту, проте чинним ГПК України не передбачено повноваження суду у своєму рішенні будь-яким чином корегувати спосіб захисту позивача, заявлений у позові, що значною мірою знижує ефективність господарського судочинства.

Теоретичні та практичні аспекти реалізації судом повноважень у господарському процесі становлять предмет наукового дослідження таких учених, як Д. Баронін [1], А. Згама [2], В. Калініченко [3], Л. Ніколенко [4], О. Перекрестна [5], С. Смола [6], І. Юркевич [7] та ін. Однак наукові праці, присвячені дослідженню повноважень суду за новим проектом ГПК України, ще не стали предметом наукових досліджень.

Викладене вище вказує на актуальність теми дослідження, метою якого є обґрунтування пропозицій щодо повноважень суду у господарському судочинстві в світлі реформування процесуального законодавства.

Одним із нововведень проекту ГПК України є надання господарському суду повноваження змінювати спосіб захисту порушених прав та інтересів позивача. Так, відповідно до ч. 2 ст. 5 проекту ГПК України у випадку, якщо *закон або договір* не визначають ефективного способу захисту порушеного права чи інтересу особи, яка звернулася до суду, суд, відповідно до викладеної в позові вимоги такої особи, може визначити у своєму рішенні такий спосіб захисту, який не суперечить закону [8].

Необхідно зазначити, що цю норму критично оцінила низка народних депутатів України у процесі прийняття проекту ГПК України у першому читанні. Зокрема, сім народних депутатів пропонували виключити зазначену норму, один — після слів «вимоги такої особи» доповнити словами «за її згодою» та один — у ч. 2 ст. 5 після слова «ефективного» доповнити словами «та дієвого» [9]. Доводиться констатувати, що всі ці пропозиції було відхилено членами Комітету з питань правової політики та правосуддя, які є авторами остаточної редакції проекту ГПК України до другого читання. Водночас аналіз змісту цієї норми свідчить про доцільність її доопрацювання, оскільки введення у запропонованому варіанті може призвести до обмеження дії такого принципу господарського судочинства, як диспозитивність, порушення прав сторін і створення колізії зі ст. 20 Господарського кодексу України (далі — ГК України).

Порушення принципу диспозитивності, який закріплено у ч. 3 ст. 2 проекту ГПК України, підтверджується таким чином. Відповідно до ст. 15 проекту ГПК України диспозитивність господарського судочинства полягає у тому, що суд розглядає справи не інакше як за зверненням особи, поданим відповідно до цього Кодексу, в межах заявлених нею вимог і на підставі доказів, поданих учасниками справи або витребуваних судом у передбачених цим Кодексом випадках. Цією статтею не передбачено жодних випадків відступлення суду від заявлених позивачем вимог, що є логічним, адже у теорії права усталеним є правило, яке визначає принцип диспозитивності як принцип судочинства, згідно з яким сторони у процесі вільно розпоряджаються своїми матеріальними і процесуальними правами: представляти чи не представляти доказ, заявляти клопотання чи ні, подавати скаргу чи не подавати тощо. З цього приводу слушно заува-

жує М. Ненашев, що в разі визнання обґрунтованою думку про те, що предмет позову — це спосіб захисту права, слід визнати і ту обставину, що така судова практика порушує принцип диспозитивності, оскільки змінює предмет позову без волевиявлення позивача [10, 47].

Таким чином, у випадку зміни судом без згоди позивача способу захисту прав обмежується право позивача вільно розпоряджатися своїми правами.

До неконструктивних аспектів впровадження повноваження господарського суду на зміну способу захисту прав позивача належить і питання моменту реалізації судом цього повноваження — при *прийнятті рішення*, що з урахуванням змісту ст. 233 проекту ГПК України свідчить про можливість реалізації судом цього права тільки при закінченні розгляду справи по суті судом першої інстанції. Такий підхід позбавляє як позивача, так і відповідача можливості висловити власну позицію з цього приводу, надати відповідні докази суду першої інстанції. Важливим аспектом є те, що у випадку зміни способу захисту прав позивача змінюються предмет та підстави позову, що впливає на предмет доказування у справі. Як зазначає М. Ненашев, різні способи захисту права припускають різні обставини, що підлягають доведенню для їхнього застосування; позивач, заявляючи позов із використанням одного способу захисту права, доводить наявність або відсутність обставин, юридично значущих саме для цього способу захисту права, і не може враховувати те, що суд вважає за необхідне застосувати інший спосіб захисту, у результаті чого в позові може бути відмовлено у зв'язку з недоведеністю позивачем тих обставин, які не були юридично значущими для обраного ним способу захисту права, але мали юридичне значення для того способу, який був належним, на думку суду [10, 46]. Необхідність подання нових доказів у такому випадку опосе-

редковано впливає і зі змісту ч. 7 ст. 81 проекту ГПК України, відповідно до якої, якщо зі зміною предмета або підстав позову або поданням зустрічного позову змінилися обставини, що підлягають доказуванню, суд залежно від таких обставин встановлює строк подання додаткових доказів.

Зважаючи на наявність у господарському судочинстві підготовчого провадження у кожній судовій справі, можливим є з'ясування суддею саме на підготовчому засіданні питання про те, чи здатний обраний позивачем спосіб захисту прав забезпечити поновлення прав позивача і за певних умов реалізувати своє повноваження на зміну способу захисту права. При цьому більш реальним є з'ясування цього питання саме у процесі розгляду справи по суті в суді першої інстанції, адже саме на цій стадії суд найбільш повно з'ясовує всі обставини справи та досліджує докази у справі.

Враховуючи наведене, слід зазначити, що обрання певного способу захисту прав впливає і на порядок обчислення строку позовної давності, про можливість застосування якої може заявити лише сторона у спорі до ухвалення рішення судом, тобто у процесі розгляду справи по суті.

На недоцільність запровадження у господарське судочинство зазначених у ч. 2 ст. 5 проекту ГПК України правил реалізації повноваження суду на визначення способу захисту прав вказує і практика адміністративних судів України, які з огляду на чинний Кодекс адміністративного судочинства України вже наділені таким правом. Так, у практиці адміністративних судів є випадки, коли в результаті зміни судом способу захисту прав позивача при ухваленні рішення у справі позивач не отримує належний судовий захист. Наприклад, у справі № 826/12589/15 Окружний адміністративний суд міста Києва без жодного обґрунтування змінив такий спосіб захисту прав позивача,

як зобов'язання вчинити дії щодо відшкодування коштів за вкладом на зобов'язання надати зміни та доповнення до переліку рахунків, за якими вкладники мають право на відшкодування коштів за вкладами [11]. При цьому надання таких змін та доповнень є лише одним із етапів здійснення відшкодування коштів за вкладом.

Водночас безумовне позбавлення суду права на зміну способу захисту прав не є конструктивним з огляду на те, що практика господарських судів свідчить про те, що обрання позивачем неналежного способу прав є підставою для відмови у задоволенні позову. Так, відмовляючи у задоволенні позову, Господарський суд Сумської області у рішенні від 7 червня 2016 р. у справі № 920/389/16 вказав, що визначений позивачем спосіб захисту повною мірою має забезпечувати захист його порушеного права та відповідати змісту порушеного права, а також характеру правовідносин, що існують між сторонами спору. Враховуючи викладене, суд доходить висновку, що позивач неправильно обрав спосіб захисту порушеного права й охоронюваних законом інтересів. Тим часом позивач не позбавлений права звернутися до суду з вимогою про вирішення спору, обравши спосіб, що відповідатиме змісту порушеного права та характеру правовідносин, які склалися між сторонами спору [12].

Крім того, як вже зазначалося, обрання належного способу захисту прав значною мірою впливає на ефективність правосуддя, на обов'язковості забезпечення якої неодноразово наголошували судові органи України. Зокрема, в абзаці 10 п. 9 рішення від 30 січня 2003 р. № 3-рп/2003 Конституційний Суд України наголосив, що правосуддя за своєю суттю визнається таким лише за умови, що воно відповідає вимогам справедливості і забезпечує ефективне поновлення у правах [13]. Суддя Верховного Суду України

в окремії думці у справі № 21-417a12 наголосив: «Ефективний спосіб захисту повинен забезпечити поновлення порушеного права, бути адекватним наявним обставинам. Отже, якщо прокурор мав на меті повернення земельної ділянки, то слід було заявляти виндикаційний позов про витребування майна від добросовісного набувача. Вирішення цього спору є безперспективним. Відкривши провадження за позовом прокурора та розглянувши заявлені ним вимоги, суди не виконали свою основну функцію — здійснення правосуддя, а витратили час і зусилля на ухвалення рішень, які не призведуть до ефективного поновлення порушеного права» [14].

У контексті порушеного аспекту варто погодитися із К. Гусаровим, який зазначає, що проект ГПК України не передбачає обмеження щодо застосування способів судового захисту, забезпечуючи, тим самим, свободу реалізації судом сфери судової юрисдикції як комплексу повноважень із реалізації правосуддя [15, 32].

Необхідно зауважити, що наявність у суду подібного повноваження жодним чином не порушує дію в господарському судочинстві принципу рівності, який закріплює ст. 8 проекту ГПК України. Як наголошує Д. Сібільов, цей принцип закріплює формально-юридичну рівність учасників процесу перед законом і судом, а також значною мірою адресований учасникам господарського процесу — фізичним особам, хоча питання рівності мають значення і для юридичних осіб — учасників господарського судочинства, проте в цьому випадку питання рівності мають дещо інше смислове навантаження — як рівність, незалежно від форми власності, складу засновників (учасників), участі в юридичній особі держави або органів місцевого самоврядування тощо [16, 140].

Звертає на себе увагу те, що через процесуальний закон розширюються способи захисту прав суб'єктів госпо-

дарювання, адже відповідно до чинної ч. 2 ст. 20 ГК України права та законні інтереси суб'єктів захищаються тільки способами, передбаченими законом [17]. Очевидно, що запровадження ч. 2 ст. 5 проекту ГПК України створить правову колізію зі ст. 20 ГК України, адже процесуальна норма права, на відміну від норми матеріального права, запровадить можливість використання не передбаченого законом способу захисту прав.

При цьому законопроект передбачає приведення у відповідність до нової редакції процесуальних кодексів тільки способів захисту цивільних прав та інтересів шляхом викладення абзацу другого ч. 2 ст. 16 Цивільного кодексу України у такій редакції: «Суд може захистити цивільне право або інтерес іншим способом, що встановлений договором або законом, чи судом у визначених законом випадках».

Отже, прийняття ГПК України у такій редакції обумовить виникнення різної судової практики щодо застосування відповідних положень ГК України та ГПК України, і це при тому, що у теорії та практиці так і не вироблено усталеного правила подолання правової колізії.

Таким чином, для попередження зазначених негативних аспектів конструктивним вбачається наділення господарських судів повноваженням до прийняття рішення у справі визначати в ухвалі спосіб захисту порушених прав та інтересів позивача, який не суперечить закону, відповідно до викладеної у позові вимоги та наданих доказів позивача у разі, якщо закон або договір не визначають ефективного способу захисту порушеного права чи інтересу особи, яка звернулася до суду, за умови згоди такої особи на застосування іншого від заявленого способу захисту.

Наведені вище пропозиції доцільно викласти у ч. 2 ст. ГПК України у такій редакції: «2. У випадку, якщо закон або договір не визначають ефективного

способу захисту порушеного права чи інтересу особи, яка звернулася до суду, суд відповідно до викладеної в позові вимоги такої особи та наданих доказів може до ухвалення рішення по суті справи визначити в ухвалі суду такий спосіб захисту, який не суперечить закону за умови згоди такої особи на застосування іншого від заявленого нею способу захисту прав та інтересів».

Одночасно потребує уточнення перелік способів захисту прав у ч. 2 ст. 20 ГК України, для чого необхідно доповнити цю частину абзацем такого змісту: «Права та законні інтереси суб'єктів господарювання та спожива-

чів можуть бути захищені іншим способом, що встановлений судом у визначених законом випадках».

Реалізація запропонованих змін сприятиме досягненню мети господарського судочинства, оскільки забезпечить реальне поновлення порушених прав чи оспорюваних інтересів позивача та виключить формування різної судової практики застосування законодавства щодо способів захисту прав суб'єктів господарювання.

Предметом подальших наукових досліджень має стати обґрунтування пропозицій щодо повноважень господарського суду при ухваленні рішення у справі.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. *Баронін Д. Б.* Правовий статус суду в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.10 «Судоустрій; прокуратура та адвокатура» / Баронін Денис Борисович ; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. — Харків, 2015. — 19 с.
2. *Згама А. О.* Повноваження суду апеляційної інстанції у господарському процесі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / Згама Антоніна Олександрівна ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т «Одеська юридична академія». — Одеса, 2012. — 19 с.
3. *Калініченко В. В.* Правовий статус Вишого господарського суду України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.10 «Судоустрій; прокуратура та адвокатура» / Калініченко Вікторія Володимирівна ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ, 2015. — 20 с.
4. *Ніколенко Л. М.* Доказування в господарському судочинстві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / Ніколенко Людмила Миколаївна ; НАН України. Ін-т екон.-прав. дослідж. — Донецьк, 2004. — 17 с.
5. *Перекрестная О. О.* Зловживання процесуальними правами в господарському судочинстві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / Перекрестная Ольга Олегівна ; НАН України, Ін-т екон.-прав. дослідж. — Київ, 2014. — 20 с.
6. *Смола С. В.* Реалізація принципу процесуальної економії в господарському судочинстві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / Смола Сергій Васильович ; НАН України, Ін-т екон.-прав. дослідж. — Київ, 2015. — 20 с.
7. *Юркевич І. В.* Деякі аспекти єдності правового статусу професійних суддів в Україні / І. В. Юркевич // Форум права. — 2013. — № 2. — С. 633–639.
8. *Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів* : проект Закону України від 23 березня 2017 р. № 6232 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61415
9. *Порівняльна таблиця до розділу I проекту Закону «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 23 березня 2017 р. № 6232, ч. 1* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61415
10. *Ненашев М. М.* Способ защиты права: процессуальные вопросы / М. М. Ненашев // Арбитражный и гражданский процесс. — 2011. — № 8. — С. 44–48.
11. *Рішення* Окружного адміністративного суду міста Києва від 23 червня 2017 р. у справі № 826/12589/15 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/67372987>
12. *Рішення* Господарського суду Сумської області від 7 червня 2016 р. у справі № 920/389/16 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/58216136>

13. *Постанова* Верховного суду України від 5 березня 2013 р. у справі № 21-417a1216 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/31073056>
14. *Окрема думка* судді Верховного Суду України Гусак М. Б. у справі № 21-417a1216 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/.../21-417a12.doc>
15. *Гусаров К. В.* Дискусійні питання проекту Господарського процесуального кодексу України / К. В. Гусаров // 25 років господарській юрисдикції в Україні: досвід та перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 травня 2016 р.) / редкол.: В. Я. Тацій, П. В. Тихий, О. В. Бринцев [та ін.]. — Харків : Право, 2016. — С. 32–35.
16. *Сібільов Д. М.* Система принципів господарського судочинства // 25 років господарській юрисдикції в Україні: досвід та перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 травня 2016 р.) / редкол.: В. Я. Тацій, П. В. Тихий, О. В. Бринцев [та ін.]. — Харків : Право, 2016. — С. 138–143
17. *Господарський кодекс* України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18–22. — Ст. 144.

REFERENCES

1. Baronin D. B. *Pravovyi status sudu v Ukraini* [Legal status of the court in Ukraine], Kharkiv, 2015, 19 p.
2. Zhama A. O. *Povnovazhennia sudu apeliatsiinoi instantsii u hospodarskomu protsesi* [Powers of the court of appellate instance in the economic process], Odesa, 2012, 19 p.
3. Kalinichenko V. V. *Pravovyi status Vyshchoho hospodarskoho sudu Ukrainy* [Legal status of the Supreme Economic Court of Ukraine], Kyiv, 2015, 20 p.
4. Nikolenko L. M. *Dokazuvannia v hospodarskomu sudochynstvi* [Evidence in economic proceedings], Donetsk, 2004, 17 p.
5. Perekrestnaia O. O. *Zlovzhyvannia protsesualnymy pravamy v hospodarskomu sudochynstvi* [Abuse of procedural rights in economic legal proceedings], Kyiv, 2014, 20 p.
6. Smola S. V. *Realizatsiia pryntsyphu protsesualnoi ekonomii v hospodarskomu sudochynstvi* [Realization of the principle of procedural economy in economic legal proceedings], Kyiv, 2015, 20 p.
7. Iurkevych I. V. *Deiaki aspekty iednosti pravovoho statusu profesiinykh suddiv v Ukraini* [Some aspects of the unity of the legal status of professional judges in Ukraine], *Forum prava*, 2013, no. 2, pp. 633–639.
8. *Pro vnesennia zmin do Hospodarskoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy, Tsyvilnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy, Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv* : proekt Zakonu Ukrainy vid 23 bereznia 2017 r. № 6232 [On amendments to the Commercial Procedural Code of Ukraine, the Civil Procedural Code of Ukraine, the Code of Administrative Justice of Ukraine and other legislative acts: Draft Law of Ukraine dated March 23, 2017 № 6232]. Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61415
9. *Porivnialna tablytsia do rozdiliv I proektu Zakonu «Pro vnesennia zmin do Hospodarskoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy, Tsyvilnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy, Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv» vid 23 bereznia 2017 r. № 6232, ch. I* [Comparative table to Section I of the draft Law «On Amendments to the Commercial Procedural Code of Ukraine, the Civil Procedural Code of Ukraine, the Code of Administrative Justice of Ukraine and other legislative acts» of March 23, 2017, № 6232, Part 1]. Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61415
10. Nenashev M. M. *Sposob zashchity prava: protsesualnye voprosy* [The method of law protection: procedural issues], *Arbitrazhnyi i grazhdanskiy protsess*, 2011, no. 8, pp. 44–48.
11. *Rishennia Okruzhnogo administratyvnoho sudu mista Kyieva vid 23 chervnia 2017 r. u spravi № 826/12589/15* [Decision of the District Administrative Court of Kyiv dated 23 June 2017 in case № 826/12589/15]. Available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/67372987>
12. *Rishennia Hospodarskoho sudu Sumskoi oblasti vid 7 chervnia 2016 r. u spravi № 920/389/16* [Decision of the Economic Court of the Sumy region dated June 7, 2016 in the case № 920/389/16]. Available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/58216136>
13. *Postanova Verkhovnoho sudu Ukrainy vid 5 bereznia 2013 r. u spravi № 21-417a1216* [Resolution of the Supreme Court of Ukraine dated March 5, 2013 in case № 21-417a1216]. Available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/31073056>
14. *Окрема думка судді Верховного суду України Husak M. B. u spravi № 21-417a1216* [A separate bag for the judge of the Supreme Court of Ukraine M. M. Gusak in case № 21-417a1216]. Available at: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/.../21-417a12.doc>
15. *Husarov K. V. Dyskusiini pytannia proektu Hospodarskoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy* [Discussion Issues of the Draft Economic Code of Practice of Ukraine], *25 rokiv hospodarskii iurysdyktsii v Ukraini: dosvid ta perspektyvy*, Kharkiv: Pravo, 2016, pp. 32–35.
16. *Sibilov D. M. Systema pryntsyypiv hospodarskoho sudochynstva* [The System of Principles of Economic Proceedings] *25 rokiv hospodarskii iurysdyktsii v Ukraini: dosvid ta perspektyvy*, Kharkiv: Pravo, 2016, pp. 138–143.
17. *Hospodarskyi kodeks Ukrainy vid 16 sichnia 2003 r. № 436-IV* [Economic Code of Ukraine dated January 16, 2003 № 436-IV], *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2003, no. 18–22, Article 144.

Серебрякова Ю. Повноваження суду відповідно до проекту Господарського процесуального кодексу України

Анотація. Досліджуються питання реалізації повноваження суду щодо визначення у своєму рішенні такого способу захисту, який не суперечить закону відповідно до викладеної в позові вимоги особи, що впроваджується у проекті Господарського процесуального кодексу України. Наголошується, що введення у запропонованому варіанті в дію такого повноваження може призвести до обмеження дії принципу диспозитивності, порушення прав сторін і створення колізії зі ст. 20 Господарського кодексу України. Наводяться аргументи щодо доцільності наділення суду зазначеним повноваженням за певних умов, господарського суду – тільки за умови наявності згоди на це позивача, надання сторонам можливості надати нові докази у справі та до ухвалення рішення по суті справи.

Ключові слова: господарський суд, господарське судочинство, повноваження суду, позивач, судове рішення, спосіб захисту прав, принципи господарського судочинства, доказування.

Серебрякова Ю. Полномочия суда в соответствии с проектом Хозяйственного процессуального кодекса Украины

Аннотация. Исследуются вопросы реализации полномочия суда по указанию в своем решении такого способа защиты, который не противоречит закону и соответствует изложенному в иске требованию такого лица, которое предусмотрено проектом Хозяйственного процессуального кодекса Украины. Отмечается, что введение в предложенном варианте в действие такого полномочия может привести к ограничению действия принципа диспозитивности, нарушению прав сторон и создаст коллизию со ст. 20 Хозяйственного кодекса Украины. Приводятся аргументы о целесообразности наделения суда указанным полномочием при определенных условиях; хозяйственного суда – только при наличии согласия истца, наличия у сторон возможности предоставить новые доказательства по делу и до принятия решения по существу дела.

Ключевые слова: суд, хозяйственное судопроизводство, полномочия суда, истец, судебное решение, способ защиты прав, принципы хозяйственного судопроизводства, доказывание.

Serebriakova Yu. The Powers of the Court under the Draft Economic Procedural Code of Ukraine

Annotation. The issues of exercising the authority of the court on the basis of the decision in its decision of such a method of protection are investigated, which does not contradict the law and corresponds to the claim of such person provided for in the project of the Economic Procedural Code of Ukraine. It is noted that the introduction of this power in the proposed version may lead to a restriction of the principle of disposability, violation of the rights of the parties and create a conflict with Article 20 of the Economic Code of Ukraine. Arguments are given on the expediency of vesting the court with this authority under certain conditions. It is proposed that the economic court should be given such authority only if there is consent of the plaintiff, that the parties have the opportunity to provide new evidence in the case and pending a decision on the merits.

Key words: court, economic legal proceedings, court powers, plaintiff, court decision, method of protection of rights, principles of economic legal proceedings, proof.